

Fremtidens vindmøller skal ejes almennyttigt.

Af Jane Kruse, informationsmedarbejder, og Preben Maegaard, vicepræsident, EUROSOLAR, Den Europæiske Forening for Vedvarende Energi.

"Mindre vedvarende energi uden nye vindmøller" er overskriften i *Thisted Dagblad* den 28. november om vindmøllerne i Tilsted. Udtalelsen stammer fra Kristian Sejersbøl, Viborg, som skal eje den ene af de tre vindmøller. Det betragter vi som et partsindlæg og en kortsigtet betragtning.

"Mere vedvarende energi uden nye vindmøller", underforstået møllerne ved Tilsted, kan således ved eftertanke vise sig at være et mere fremadrettet og konstruktivt udsagn. Det kræver en nærmere forklaring.

Det er påkrævet at se Tilsted møllerne som et led i kommunens fortsatte udbygning med vindkraft. Der skal skaffes arealer til yderligere et større antal nye vindmøller med tilhørende politiske beslutninger, høringsrunder og borgerinddragelse. Vindmøllerne i Thisted bør ses i denne bredere sammenhæng, hvori møllernes størrelse, placering og ejerskab indgår. De begreber kan i planlægningen, men ikke i virkelighedens verden skilles ad.

Tendensen er klar. Hvor vindmøller tidligere var populære og velansete i lokalsamfundet, så mødes nye vindmølleprojekter i dag med protester og underskriftsindsamlinger. På det grundlag kan man ikke gennemføre den bredt ønskede, langsigtede omstilling til vedvarende energi.

Når ejeren af en af de planlagte vindmøller, Kristian Sejersbøl, Viborg, siger til avisen, at han ikke synes, *"debatten helt har bygget på helt korrekte fakta"*, så undervurderer han almindelige borgeres opfattelse af ret og rimelighed. Derfor er både de nationale og lokale politikere tvunget til at lave nye rammevilkår for vindmøllerne, så de igen bliver generelt accepteret af befolkningen.

Sejersbøls vindmølle samt de to andre er så høje, at de uundgåeligt vil ændre det lokale miljø på en afgørende måde i mange år fremover. Højden svarer næsten til, at Rundetårn stilles oven på Rådhusårnet i København. Dette er konkrete fakta, som borgerne udmærket kan forholde sig til og har lov til at have en mening om. De har ingen af fordelene, men skal leve med vindmøllerne til daglig til forskel for de to af vindmøllernes ejere, som ifølge TD bor i Hadsten og Viborg.

Derfor må vi også sige til projektudvikleren, Lise Nørgaard, Ny Vindenergi Aps., at selv om kun fem husstande indenfor "konsekvenszonen" på en kilometer har klaget, så berører vindmøllerne som følge af størrelsen et langt større område. Københavnerne modsætter sig opførelsen af højhuse i deres by. Befolkningen i landdistrikterne har tilsvarende interesser og rettigheder, som også projektudviklere af vindmøller er nødt til at lytte til og respektere. Havde man derfor planlagt med nogle mindre vindmøller, havde situationen utvivlsomt været en anden og ikke dømt til at gå i baglås som følge af de mange protester imod størrelsen. Og der findes jo heldigvis alternative løsninger.

For miljøets eller pengenes skyld

Lad os bruge klart sprog. Initiativet til de tre vindmøller er næppe taget af altruistiske grunde for at skaffe lokalsamfundet vedvarende energi. De er som de fleste andre af nutidens vindmølleprojekter blevet til pengemaskiner. Dem blev der banet vej for, da bopælskriteriet beklageligvis blev ophævet for ca. 10 år siden. Siden er vindmøllerne kommet i miskredit og vindmølleudbygningen er gået i stå. Vindkraft er samtidigt blevet dyrere. Store vindmøller har med liberalisering og markedsøkonomi ikke ført til billigere vindelektricitet.

Tværtimod. *Thisted Dagblads* oplysninger om investeringen i de store vindmøller er da heller ikke fyldestgørende. Der mangler nogle store poster.

Oveni prisen for hver mølle på 19 millioner kroner skal ud fra tal fra tilsvarende projekter lægges omkring 6 millioner kroner for opkøb af skrotningsbeviser og 2-5 millioner pr. vindmøllegrund. Det fordyrer hver vindmølle med op til 50%, hvilket naturligvis skal betales over afregningsprisen på vindmøllestrøm, som dermed bliver unødigt dyr.

Dersom man finder, at vore beregninger er forkerte eller tendentiøse, er projektudviklerne velkomne til at oplyse om de korrekte tal. Mange er berørte af disse vindmøller. Den enkelte borger og hele samfundet har en klar interesse i at vedvarende energi bliver så billigt som muligt. Men det går den modsatte vej.

Der er hård konkurrence om vindmøllegrunde og skrotningsbeviser, som handles til uhyrlige priser og gør vedvarende energi unødigt dyr. Derfor er det nødvendigt at lave om på ejerforholdene for vindmøller. De er jo ikke som tidligere til selvforsyning, men en del af den offentlige forsyning med strøm, hvorfor økonomien er et alment anliggende ligesom fjernvarme og tilsvarende. Vi går ind for mere vindkraft og flere vindmøller. Men vi betragter det som spild af penge, når man skal bruge mange millioner kroner på nedtagning af eksisterende vindmøller.

Ifølge Kristian Sejersbøl er de 17 gamle møller, der skal nedtages for at skaffe plads til de tre nye, *"i alle tilfælde ved at være udtjente"*. Hvorfor betaler man så de mange millioner for dem? Det almindelige er, at når teknisk udstyr er udtjent, så er skrotningsprisen lav. Men med den nuværende meget uheldige vindmølle politik bliver der betalt nypris for 20 år gamle møller. Det er helt galt. Når de mindre vindmøller alligevel snart er udtjente, så lad dem dog køre til de ikke kan mere. Så vil de naturligvis blive taget ned. Sådan fungerer markedet normalt.

Løsningen er som nævnt foran en samlet plan for hele kommunen. Samtidig vil det gøre vindmøllestrøm væsentligt billigere at lade lokale elselskaber, kraftvarmeværkerne og tilsvarende almennyttige selskaber opstille og drive vindmøllerne. Det vil være til gavn for lokaløkonomien og genskabe vindmøllernes generelle accept.

Vi er opmærksomme på, at Danmarks Vindmølleforening lobbyer hårdt politisk for højere afregningspriser for vindmøllestrøm, hvilket dog er skruet uden ende med endnu højere priser på vindmøllegrunde og skrotningsbeviser. Vi mener, tiden er inde til at få "normaliseret" hele området.